

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-4-49
Karar Sayısı : 17-41/650-288
Karar Tarihi : 14.12.2017

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Kerem TOMUR, Mehmet Yavuz GÜNER, Damla YAZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Mercedes-Benz Türk A.Ş.
Akçaburgaz Mah. Süleyman Şah Cad. No:2 34522
Esenyurt/İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Mercedes Benz Türk A.Ş.'nin Bursa Servisçiler Odasına kayıtlı müşterilere yapılan minibüs satışlarında Mengerler Bursa Bayi'sine diğer bayilerden farklı indirim oranı ve avantajlı koşullar sağlayarak bayiler arasındaki rekabet ortamını bozduğu ve 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Mercedes-Benz Türk A.Ş.'nin (MBT) tüm araç satışlarının bayileri aracılığıyla gerçekleştiği,
- MBT'nin bayilere, Türkiye'deki tüm odalara kayıtlı minibüsçülere 2016 yılında %(.....) oranında indirim uygulanacağını duyurduğu,
- 2010 yılından bu yana Bursa Servisçiler Odası'na kayıtlı müşterilere satılan toplam 1500 adet Sprinter minibüsün sadece Mengerler Bursa tarafından satılabilmesi için MBT tarafından anılan bayi müşterilerine %(.....) indirim oranı ve ücretsiz (.....) bakımın sunulduğunu,
- 2016 yılında %(.....) indirimin bütün bayilere duyurulduğu halde Mengerler Bursa'ya, diğer bayilerden farklı olarak ilave %(.....) indirim ve ücretsiz (.....) bakım uygulamasının tüm bayi teşkilatından gizli olarak gerçekleştirildiği,
- Son altı yılda satılan toplam 1500 aracın %95'inin Mengerler Bursa Bayi üzerinden gerçekleştiği,
- Mengerler Bursa bayi araç satış müdürü ile Bursa Servisçiler Odası Başkanı arasındaki ikili ilişkiler neticesinde üyelerin Mengerler Bursa'ya yönlendirildiği,
- Bir adet Sprinter minibüsün ortalama fiyatının 30.000 Euro, bir bakımın 150 Euro olduğu ve altı yılda toplam 1500 aracın satıldığı dikkate alındığında, MBT tarafından Mengerler Bursa'ya yapılan ayrıcalık ile sağlanan menfaatin 2.250.000 Euro olarak hesaplandığı,

ifade edilmekte ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) kapsamında gereğinin yapılması talep edilmektedir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 20.07.2017 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 08.09.2017 tarih ve 2017-4-49/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Kurulumuzun 27.09.2017 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 17-30/508-M sayıyla önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Konuya ilişkin karar uyarınca düzenlenen 08.12.2017 tarih ve 2017-4-49/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; başvuru konusu hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Önaraştırma Yürütülen Taraf: Mercedes-Benz Türk A.Ş. (MBT)

- (5) MBT 1967 yılında Daimler-Benz AG'nin %36 ortaklığı ile Otomarsan Otobüs ve Motorlu Araçlar A.Ş. unvanıyla İstanbul'da kurulmuştur. "0 302" tipi otobüslerin üretimi ile faaliyete başlayan şirket daha sonra Mercedes-Benz Türkiye Genel Mümessili olmuştur. Daimler AG, %67'lik sermaye payı ile MBT'nin en büyük ortağıdır. Teşebbüs İstanbul'da Hoşdere Fabrikası'nda şehirlerarası ve belediye tipi otobüsler üretirken Aksaray Fabrikası'nda hafif, orta ağır ve ağır sınıf kamyonlar ve çekiciler imal etmektedir. MBT'nin 51 yetkili satış noktası, 71 yetkili servis noktası bulunmaktadır. Hafif ticari araç için ise hizmet veren 56 yetkili servisi, 41 yetkili satış noktası bulunmaktadır.

I.2. İnceleme Sürecinde Elde Edilen Bilgiler

Önaraştırma kapsamında MBT Genel Müdürlüğünde yerinde incelemede bulunulmuş, şikayetçi ile görüşme gerçekleştirilmiş ve Koluman Motorlu Araçlar Ticaret ve Sanayi A.Ş. Samandıra Şubesi (KOLUMAN) ile Gülsoy Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş. Anadolu Şubesi'ne (GÜLSOY OTOMOTİV) gidilmiş ve görüşme yapılmıştır. Ayrıca sektörde faaliyet gösteren Mengerler Bursa Yetkili Bayi (BURSA MENGERLER) ve Has Susurluk Yetkili Bayileri (HAS SUSURLUK) ile kampanyaya konu Bursa Servis Aracı İşletmecileri ve Halk Otobüsçüleri Odasından (BURSA SERVİSÇİLER ODASI) bilgi istenmiştir.

I.2.1. MBT'den Elde Edilen Bilgiler

MBT Genel Müdürlüğünde yapılan görüşmede özetle;

- Hafif ticari araçların minik, orta ve büyük olarak segmentlere ayrıldığı, MBT'nin orta hafif ticari araç segmentinde Vito, büyük hafif ticari araç segmentinde ise Sprinter marka araçlarıyla faaliyette olduğu, diğer segmentte satışının olmadığı orta ve büyük hafif ticari araç segmentinde de pazar payının tahmini %(.....) civarında olduğu,
- Minibüs müşterilerinin özellikle fiyata duyarlı olduğu ve araç satın almadan mümkün olduğu kadar çok bayiden fiyat bilgisi sorduğu; zaman zaman ilgili bayilerin talebi doğrultusunda minibüsçü ya da servisçi odalarına yönelik kampanyalar tanımlandığı ve bu kampanyaların tüm MBT bayilerine açıldığı,
- Filo müşterilerine ise, baştan alım taahhüdünde buldukları için daha farklı indirim avantajları uygulanabildiği, BURSA SERVİSÇİLER ODASI'nın ise filo müşterisi olmadığı, müşterilerin alımlarını bireysel olarak yaptıkları, perakende satışlarda bazı müşteriler servisçiler odası mensubu olduğu için onlara tek tek alımlarında indirim yapıldığı, Bursa'daki servisçilere diğer illerdekinden daha fazla indirim yapılması gibi bir durumun söz konusu olmadığı,

17-41/650-288

- BURSA SERVİSÇİLER ODASI'nın MBT'den BURSA MENGERLER Bayisi aracılığıyla 2012-2016 yılları arasında her yıl BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyelerine indirim yapılmasını talep ettiği ve BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyelerine tüm bayileri kapsayacak şekilde indirim yapıldığı,
- İndirim avantajlarının Mercedes Benz Finansman tarafından tanınan uygun koşullar, ücretsiz bakım ya da takas desteği olabileceği, bakım veya servisin sürekli ücretsiz olması gibi bir durumun söz konusu olamayacağı ancak yılda birkaç tanesinin ücretsiz olabileceği, duruma göre bakım daha önemliyse indirim paketine bakımın konulacağı ve toplamda müşteriler için yaratılan faydanın değişmeyeceği,
- MBT tarafından kampanyaların tüm bayilere açıldığı, bayiler arasında hiçbir şekilde ayrımcılık yapılmadığı, herhangi bir bayinin diğerlerinin aleyhine olacak şekilde desteklenmesinin bayilerinin MBT'ye olan güvenlerini sarsacağı; ancak bayilerin kendi kâr marjları çerçevesinde yaptıkları indirimlere ve araçların satış ücretlerine karışılmadığı,
- BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyelerine yapılacak satışları Bursa Bayisinin yapacağı servis hizmetini de Bursa Bayisinin vereceği gibi bir sınırlama getirmediği, BURSA MENGERLER'e özel bir indirim tanımlanmadığı, zaten indirimin bayilere değil kişilere tanımlandığı, BURSA MENGERLER kendisi indirim vermişse bunu bilmedikleri ve buna karışamayacakları,
- BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyelerine tanınan indirimin BURSA MENGERLER'in yanında örneğin, HAS SUSURLUK ve KOLUMAN İSTANBUL bayilerinde de geçerli olduğu, buna benzer başka örneklerin de bulunduğu ve bu beyanlarını destekler nitelikte belgelerin sunulduğu,

belirtilmiştir.

(6) Yukarıda özeti verilen görüşmeye ilişkin tutanakta ayrıca teşebbüs yetkililerinin cevaplaması için sorulara da yer verilmiştir. Bu sorulara verilen cevaplarda özetle;

- BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyelerine tanınan kampanya koşulları,
- BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyelerinin faaliyet gösterdikleri ilde bulunan BURSA MENGERLER'den çoğunlukla alım yapmalarının normal olduğu, ancak bağımsız bireylerin herhangi bir başka ildeki bayiden araç satın almak istemesi halinde hangi bayi olduğu ayırt edilmeksizin aynı indirim koşullarından yararlanabileceği,
- 2015 yılında ticari nedenlerle herhangi bir kampanya yapılmadığı, BURSA SERVİSÇİLER ODASI'nın bir filo müşterisi olmadığı ve üyelerinin kendi nam ve hesaplarına araç alımı yaptıkları, MBT Hafif Ticari Araç İş Birimi'nin ülke genelinde yapılan genel kampanya ve indirimlerini tüm bayi ve müşterilerine duyurduğu,
- İlgili oda üyelerine uygulanacak, maliyeti MBT tarafından karşılanan ve tüm bayilerde geçerli olacak kampanya koşullarının müşterinin herhangi bir bayiye başvurması halinde ve bayinin MBT'ye kampanya koşullarını sorması halinde bildirildiğini, bu indirimin minimum indirim olduğu, bayinin daha fazla indirim de yapmasının mümkün olduğu,
- MBT'nin hafif ticari araç pazarındaki pazar payının %(.....) civarında olduğu,

bilgileri verilmiştir. Yanı sıra farklı kooperatif ve odalardan gelen fiyat tekliflerinin MBT tarafından bayilerine iletildiğini gösterir belgeler de ek olarak sunulmuştur.

I.2.2. Şikâyetçiden Elde Edilen Bilgiler

(7) Yapılan görüşmede başvuru sahibi tarafından;

- 2010 yılından itibaren BURSA SERVİŞÇİLER ODASI üyelerine özel kampanyalar tanımlanmaya başlandığı, bu dönemde satılan toplam 1500 hafif ticari aracın %90'dan fazlasının BURSA MENERLER tarafından satıldığı, bunun temel sebebinin MBT tarafından BURSA SERVİŞÇİLER ODASI üyelerine tanımlanan indirim ve ücretsiz (.....) servis hakkının yalnızca BURSA MENERLER'den alınan araçlar için geçerli olması olduğu,
- BURSA SERVİŞÇİLER ODASI Başkanının "Araçlarınızı MENERLER BURSA 'dan alırsanız ilk (.....) bakım bedava verilecektir." şeklinde ibarelerin yazdığı bir kâğıt imzalayıp, bu kâğıdı BURSA SERVİŞÇİLER ODASI'na kayıtlı minibüsçülere verdiği, bu şekilde normalde zaten müşteriye tanımlı olan bir kampanyadan sadece BURSA MENERLER üzerinden yapılan satışlarda yararlanılabileceği izleniminin verildiği, BURSA MENERLER Satış Müdürü (.....)'ın da bu yanlış algıyı desteklediği, MBT Hafif Ticari Araçlar Satış ve Pazarlama Direktörü (.....) ve Hafif Ticari Araç Satış Müdürü (.....)'ın da olaydan haberdar oldukları halde MENERLER BURSA bayisi ile aralarındaki muammalı ilişkilerden dolayı sessiz kaldıkları, hatta bayiler arasındaki söz konusu ayrımcılığı teşvik ettikleri,
- BURSA SERVİŞÇİLER ODASI'nın bazı üyelerinin HAS SUSURLUK Bayisi'nden araç almak istedikleri ancak buradan alınan araçlar için %(.....) indirim oranının ve ücretsiz (.....) bakımın olmadığını gördükleri ve HAS SUSURLUK'un da bunun üzerine durumu anladığı,
- MBT'nin kampanyalarını ve indirim oranlarını tüm bayilerine duyurmadığı, başka bayilerden aynı indirim oranını alsa da ücretsiz servis hakkını alamayan müşterilerin araçlarını o bayilerden almayı tercih etmedikleri,
- HAS SUSURLUK ile MBT arasında çıkan tartışmalar sonucunda birkaç aracın ücretsiz bakım hakkıyla birlikte HAS SUSURLUK Bayisi'nden satıldığı, BURSA SERVİŞÇİLER ODASI üyelerine yapılan satışlardan çoğunun BURSA MENERLER'den yapıldığı, KOLUMAN Hafif Ticari Araç Satış Müdürünün BURSA MENERLER'e verilen kampanyaların kendilerine verilmemesinden birçok defa şikâyet ettiği,

ifade edilmiştir.

I.2.3. KOLUMAN'dan Elde Edilen Bilgiler

(8) Yapılan görüşmede KOLUMAN yetkilileri özetle;

- İstanbul Avrupa Yakasında Mengerler, Has Otomotiv, Gülsoy Otomotiv Florya; Anadolu Yakası'nda ise Koluman Sancaktepe, Mengerler Bostancı, Gülsoy Kurtköy olmak üzere hafif ticari araç satışı yapan toplam altı MBT bayisi olduğunu, İstanbul Taşımacılar Birliği Derneği (İSTAB) ve İstanbul Umum Servis Aracı İşletmecileri Esnaf Odası (İSAROD) bünyesindeki minibüs ve servisçilere yönelik özel kampanyalar tanımlandığında merkez tarafından sayılan bayilerin hepsine bu kampanyaların ilan edildiğini, ancak örneğin Sakarya, İzmit veya Bursa gibi illerde kampanyalar yapıldığı zaman bu kampanyaların bölge bayilerine duyurulduğu için diğer bayilerin bu kampanyalardan haberinin olmadığını, bu nedenle potansiyel bir alıcı kampanya hakkında kendilerini bilgilendirmedikçe ya da kendileri bizzat MBT'ye sormadıkça bu kampanyalardan yararlanmak isteyen alıcılara satış yapamadıklarını,

17-41/650-288

- Her bayinin kendi kar marjından da indirim yaparak müşteri çekebilmesi için MBT'nin bu tür kampanyaları otomatik olarak tüm bayilerle paylaşmasının rekabeti güçlendireceğini düşündüklerini,
- BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyelerine yönelik BURSA MENGERLER üzerinden indirim ve (.....) ücretsiz servis hakkı içeren kampanyalar yapıldığının bilgileri dâhilinde olduğunu ancak kampanya detaylarının bilgileri dâhilinde olmadığını,
- BURSA MENGERLER'in bu kampanyayı kendi inisiyatifiyle MBT'ye teklif ettiklerini düşündüklerini, kendilerinden fiyat soran BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyelerinin belirttikleri fiyatlara kendilerinin MBT'den teyit almadan inemedikleri ve kendilerine böyle bir müşteri başvurusu olmadığı için bu fiyatların gündeme gelmediğini,
- MBT'nin bu özel tanımlanmış kampanya koşullarını tüm bayilere ilan etmemesinin nedeninin, hafif ticari araçlarda kar marjının düşük olmasından dolayı diğer bayilerin indirim yapmaya isteksiz olacağını düşünmesi olabileceği kanaatinde olduklarını,
- BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyeleri için tanımlanan kampanyadaki ücretsiz (.....) servis uygulamasını sonradan müşterilerinden öğrendiklerini

belirtmişlerdir.

1.2.4. GÜLSOY OTOMOTİV'den Elde Edilen Bilgiler

- (9) Yapılan görüşmede GÜLSOY OTOMOTİV yetkilisi tarafından özetle;
- MBT'nin indirim kampanyalarını aynı bölgedeki diğer bayilere duyurduğunu ancak tüm Türkiye'deki bayilere duyuru yapılmadığını, bu durumun bölgelere göre farklı indirimler ayarlanmasının ve bu indirimlerin tüm bayilere duyurulmasının güç olmasından kaynaklanabileceğini,
 - Kendilerine müşteri geldiğinde önce filo müşterisi olup olmadığını ve onlara özel herhangi bir kampanya olup olmadığını öğrenildiğini, bu bilgilerin MBT tarafından da teyit edilmesinin ardından aynı indrimi kendilerinin de verebildiğini ve bunun için genel bir duyuruya ihtiyaç duymadıklarını,
 - Bayilerin yeni talepleri toplayıp MBT'ye bildirdiğini, MBT'nin de bunun üzerine indirim yapması durumunda burada müşteri çekmek için özel çaba sarf eden bayinin bu kampanyalardan en fazla yararlanacak bayi olmasının doğal olduğu, bunların dışında merkez tarafından yapılan genel indirimlerin tüm bayilere duyurulduğu,
 - Yapılan tüm kampanyaların duyurulamamasından kendilerinin bir rahatsızlık duymadığı,
 - BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyelerine tanımlanan kampanyadaki ücretsiz (.....) servis hakkından haberinin olmadığı,

ifade edilmiştir.

I.2.5. BURSA MENGERLER'den Elde Edilen Bilgiler

- (10) BURSA MENGERLER'den edinilen bilgilerde;
- MBT tarafından BURSA SERVİŞÇİLER ODASI üyelerine 2010-2016 yılları arasında tanımlanan kampanyalar kapsamında (.....) adet hafif ticari araç satıldığı,
 - Kampanyaların MBT Hafif Ticari Araçlar Satış Bölümü tarafından duyurulup kendilerine bildirildiği, bu tür kampanyaların zaman zaman ve süreli olarak yapıldığı,
 - Kooperatif ya da odaların üyeleri için talep ettiği kampanyaların MBT'ye iletildiği ve MBT'nin stok durumu ve hedeflediği müşteri kitlesine göre kampanyaları belirlediği, bu durumun bayilerle bir alakasının olmadığı,
 - BURSA SERVİŞÇİLER ODASI üyelerinin kendilerine tanımlanan kampanya dâhilinde HAS SUSURLUK ve KOLUMAN İstanbul bayilerinden de alım yaptıklarını bildikleri,
 - Kampanyaların MBT tarafından kooperatif, oda vs. müşterilere tanımlanıp tüm bayilere açık olduğu, bayiye özel kampanya tanımlanması gibi bir durumun söz konusu olmadığı,
 - Kendilerinin Türkiye'nin tüm bölgelerine ve tüm müşterilere araç satabileceği gibi müşterilere tanımlanan tüm kampanyalardan da yararlanabilecekleri ifade edilmiştir.

I.2.6. HAS SUSURLUK'tan Elde Edilen Bilgiler

- (11) HAS SUSURLUK'tan edinilen bilgilerde özetle;
- Bursa ve civarından gelen alım taleplerinde müşterinin BURSA SERVİŞÇİLER ODASI üyesi olup olmadığı belgelendiği evrakın MBT'ye gönderilmesi akabinde MBT'den gelen cevap doğrultusunda müşterilere oda üyesiye indirim yapıldığı,
 - 2010-2016 yılları arasında BURSA SERVİŞÇİLER ODASI üyelerine toplam (.....) adet hafif ticari aracın üyelere tanımlanan indirimler üzerinden satıldığı,
 - Kendilerine gelen müşterilerin herhangi bir oda, kooperatif üyesi ya da indirimi daha önceden tanımlanmış müşteri olup olmadığını bilmedikleri için tüm talepleri MBT'ye iletip bu müşteriye bir indirim yapıp yapmayacaklarının sorgusunun yapıldığı ve gelen cevaba göre hareket edildiği,
 - BURSA SERVİŞÇİLER ODASI üyelerine tanımlanan kampanyanın tüm bayilere ilan edilmemesinin oda üyelerine yapılan satışlarda kendilerine bir zorluk çıkartmadığı,
 - Bahsi geçen kampanya özelinde başka bayilere MBT tarafından tanımlanan kampanya olup olmadığı hakkında bilgilerinin olmadığı, bu kampanya kapsamında Has Otomotiv bayileri hariç, diğer bayiler tarafından satış yapıp yapılmadığını bilmedikleri ifade edilmiştir.

I.2.7. BURSA SERVİŞÇİLER ODASI'ndan Elde Edilen Bilgiler

- (12) Söz konusu Oda'dan edinilen bilgilerde;
- Oda üyeleri ve sektör çalışanlarına yönelik araç alım taleplerinin BURSA SERVİŞÇİLER ODASI tarafından toplanıp ilgili markaların bayilerinden fiyat istendiği, indirim taleplerinin yüksek olmasından dolayı bayilerin genel müdürlüklerini bilgilendirdiği ve gerekirse tekliflerin değerlendirilmesi için oda merkezine davet edildikleri, fiyatta anlaşmaları takdirde araç değişimi yapacak üyelerin bilgilendirildiği,

17-41/650-288

- 2010-2016 yılları arasında araç değişimi yapan 731 üyelerinin bulunduğu ve bu üyelerin araç alımı yapmaları için herhangi bir MBT bayisine yönlendirilmelerinin söz konusu olmadığı,
- Ancak araç alımlarında oda indirimi dışında daha fazla indirim yapan bayilerin tercih edilmesinin doğal olduğu ve odanın bununla ilgili bir yönlendirmesinin olmadığı,
- Tanımlanan indirimlerin bayiye değil oda üyelerine tanımlı olduğu, üyelerin bu indirimleri istedikleri MBT bayisinden araç alırken kullanabilecekleri, bu konuda oda üyelerine bir yönlendirme yapılmadığı, ancak üyelerin kendilerine en yakın ve kampanyadan hariç en uygun fiyat veren bayiye tercih ettikleri,
- BURSA MENGERLER dışındaki bayilerden araç ve servis hizmeti alımı yapan üyelerinin olduğunu bildikleri, ancak bu üyelerinin kayıtlarının ellerinde bulunmadığı

ifade edilmiştir.

I.3. Değerlendirme

- (13) Dosya konusu başvurunun temelini, MBT'nin hafif ticari araçların satışı için belirlediği indirim sistemlerinin ve sunduğu ücretsiz servis imkânlarınının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiası oluşturmaktadır.
- (14) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi "*Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması*"nı hukuka aykırı bulmakta ve yasaklamaktadır. Aynı maddenin ikinci fıkrasının bentleri ise örnekleme yoluyla özellikle belli uygulamaların bu madde kapsamında yasak olduğunu ifade etmektedir. Bu hallerden biri de (b) bendinde yer alan ayrımcılık yasağıdır. Bu bende göre "*Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması*" hukuka aykırı ve yasaktır.
- (15) Diğer yandan Hâkim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Kötüye Kullanma Niteliğindeki Davranışlarının Değerlendirilmesine İlişkin Kılavuz'un (Hâkim Durum Kılavuzu) 7. paragrafında "*Kanun'un 6. maddesi kapsamında incelenen bir davranışın ihlal teşkil edebilmesi için davranışı gerçekleştiren teşebbüsün ilgili pazarda hâkim durumda olması ve davranışın bir kötüye kullanma niteliği taşıması gerekmektedir. Kurul, bu iki temel unsurdan birinin bulunmadığının açıkça gösterilebildiği durumlarda diğer unsura ilişkin analize yer vermeyebilir.*" ifadesi yer almaktadır. Bu açıklamalar çerçevesinde şikâyet konusu dosya kapsamında yapılacak değerlendirmede öncelikle MBT tarafından bayilere uygulanan indirimlerin kötüye kullanma teşkil edip etmediği incelenmiştir.
- (16) Dosya konusu şikâyette MBT'nin tüm bayilere duyurduğu %(...) indirime ek olarak diğer bayilerden gizli olarak BURSA MERGERLER bayisine BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyelerine uygulanmak üzere ilave %(...) indirim ve ücretsiz (...) bakım hizmeti sunduğu ve bu yolla bayiler arasında ayrımcılık yaparak BURSA MERGERLER lehine, dolayısıyla diğer bayiler aleyhine, yaklaşık 2.250.000 Euro menfaat sağladığı iddia edilmektedir.

17-41/650-288

- (17) MBT'den ve bayilerinden elde edilen bilgilere göre, MBT merkezce yapılan indirimleri tüm bayilere duyurmaktadır. Ancak bunun dışında MBT'nin müşteri özelinde indirim uygulamaları da bulunmaktadır. İnceleme konusu hafif ticari araçlar pazarında müşteri kitlesi özellikle servisçiler, kooperatif üyeleri, turizmciler olabilmektedir. Bu kampanyalar belirli dönemlerde, belirli bir süre için, belirli bir müşteri grubuna yönelik olmaktadır. Kooperatifler ya da odalar, üyeleri için istediği kampanya şartlarını bayiler aracılığıyla MBT'ye iletmekte ve MBT de müşteri profili ve stok durumu çerçevesinde kampanya şartlarını belirlemektedir. Bu sistemde bayi MBT ile müşteriler arasında aracılık yapmaktadır. Dolayısıyla belirlenen indirim bayiiye özel olmamakta, müşteri özelinde gerçekleştirilmektedir.
- (18) Bu kapsamda MBT tarafından BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyelerine tanımlanan kampanyaların koşulları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir:

Tablo: 2016-2017 Yılları BURSA SERVİSÇİLER ODASI Kampanyaları¹

Kampanya Başlangıç-Bitiş Tarihi	Kampanya Koşulları
19.08.2016-02.09.2016	(.....)
02.09.2016-04.01.2017	(.....)
04.01.2017-31.01.2017	(.....)
31.01.2017-31.05.2017	(.....)
31.05.2017-17.10.2017	(.....)
17.10.2017-	(.....)

- (19) Tablodan da görüldüğü üzere MBT BURSA SERVİSÇİLER ODASI'na yönelik olarak 2016-2017 tarihleri arasında (.....) ile (.....) arasında değişen indirimlere ek olarak belirli dönemlerde ücretsiz bakım onarım hizmeti de sunmaktadır.
- (20) Benzer şekilde MBT'den elde edilen bilgiler çerçevesinde benzer kampanyaların farklı bölgelerde farklı müşteriler için de uygulandığı görülmüştür. Bu kapsamda Ölüdeniz (Fethiye) bölgesinde faaliyet gösteren kooperatifle yapılan anlaşma çerçevesinde gerçekleştirilecek alımlara ilişkin fiyat teklifleri bölgedeki diğer bayilere de iletilmiştir. Aynı şekilde Yeni Şehir Kooperatifi (Bursa) için öngörülen koşulların farklı bayilere de iletildiği görülmektedir. Yine Datça Kooperatifi (Muğla) için alınan teklifin İzmir ve Antalya'da bulunan bayilere iletildiği MBT tarafından Kurumumuza ulaştırılan e-posta örneklerinde görülmektedir.
- (21) Paylaşılan bilgilerden görüldüğü üzere, müşteri bazında uygulanan indirimler bölgedeki diğer bayilere bildirilmesine rağmen tüm Türkiye çapında bir bildirim yapılmamaktadır. Bu durumun temel nedeninin, MBT'nin farklı bölgelerde, farklı müşteri gruplarına ve bunların ihtiyaçlarına yönelik koşullar öne sürmesi olabileceği değerlendirilmektedir. GÜLSOY OTOMOTİV yetkilisi tarafından, bu farklılıklar nedeniyle her indirim tüm Türkiye çapında duyurulmasının güç olacağı ifade edilmektedir. Diğer yandan müşteri kazanımında bayiler pasif konumda kalarak sadece aracılık faaliyeti yürütmekte, buldukları bölgelerde satış yapabilecekleri müşterileri bulabilmek ve anlaşma yapabilmek için kaynak harcamaktadırlar.
- (22) Her ne kadar indirimlerin duyurulması bölgesel olarak yapılsa da MBT, müşteriye tanımlanan indirimlerin tüm ülkedeki bayiler için geçerli olduğunu ifade etmektedir. Bayilerde yapılan yerinde incelemelerde ve görüşmelerde elde edilen bilgilere göre bayilerin, müşterilerin öncelikle filo müşterisi olup olmadıklarını ve özel bir indirimde sahip olup olmadıklarını öğrendikleri, daha sonra bu bilgilerin MBT tarafından teyit edilmesi halinde müşteri hangi bölgeden gelirse gelsin tanımlı indirimin uygulandığı görülmektedir.

¹ 2015 yılında ticari nedenlerle herhangi bir kampanya yapamadıklarını belirtmişlerdir.

- (23) Dosyadaki bilgilere göre, BURSA SERVİSÇİLER ODASI üyelerinin başta Bursa (BURSA MENGERLER, (.....)) olmak üzere Balıkesir (HAS SUSURLUK, (.....)), İstanbul (HAS İSTANBUL, (.....)), İzmir (HAS İZMİR, (.....)), Kocaeli (KOCAELİ MENGERLER, (.....)) ve Muğla'da (MİLAS MENGERLER, (.....)) bulunan MBT bayilerinden toplam (.....) adet araç alımı gerçekleştirdiği görülmektedir. Belirli bölgede faaliyet yürüten müşterilerin buldukları bölgeye yakın bayilerden alım gerçekleştirmesi de doğal bir müşteri tercihi olarak değerlendirilmektedir.
- (24) Son olarak belirtmek gerekir ki, şikâyet konusu uygulamalar MBT'nin bayileri arasında ayrımcılık yaparak bir bayisi lehine gizli ilave indirim uyguladığına yöneliktir. Yerinde inceleme ve bilgi isteme yoluyla muhatap olunan bayiler, MBT'nin bölgesel olarak müşteri bazında indirim uyguladığının bilindiğini belirtmekte ve bu uygulamadan herhangi bir şikâyetlerinin olmadığını dile getirmektedir. MBT bayilerinden konu ile alakalı kurum kayıtlarına intikal etmiş bir şikâyetin bulunmaması durumu destekler niteliktedir. Ayrıca MBT'de gerçekleştirilen yerinde incelemede, MBT yetkilileri tarafından bayiler arasında herhangi bir ayrımcılık yapılmasının bayilerin MBT'ye olan güvenini sarsacağı ifade edilmiştir. Bunlara ek olarak MBT'nin büyük bayilerinden biri olan KOLUMAN'ın aynı zamanda MBT'de hisse sahibi olduğu düşünüldüğünde böyle bir bayiyi dışarıda bırakacak bir uygulamanın gerçekleştirilemeyeceği değerlendirilmektedir.
- (25) Yukarıda yer verilen bilgiler ve yapılan değerlendirmeler doğrultusunda özetle; MBT'nin ülke genelinde yapılan genel kampanya ve indirimlerini tüm bayi ve müşterilerine duyurduğu, ancak müşteri bazında yapılan bölgesel indirimleri sadece o bölgede yer alan bayilere iletmediği, bu tür indirimlerin tamamının tüm bayilere duyurulmasının güç olduğu, özel tanımlanmış gruplara verilen indirimlerin tüm bayiler açısından geçerli olduğu, her bayinin gelen müşteriye özel indirim olup olmadığını sorarak MBT tarafından onay aldıktan sonra bu indirimleri uygulayabildiği, müşteri tercihi olarak da en yakın MBT bayisinden alım yapılmasının makul olduğu, MBT bayilerinin bu indirim sisteminden haberdar olduğu ve herhangi bir şikâyetlerinin bulunmadığı değerlendirilmektedir. Bu çerçevede MBT'nin Mercedes marka hafif ticari araçların satışına ve bu araçlara yönelik satış sonrası hizmetlere ilişkin indirim sisteminin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında kötüye kullanma teşkil etmediği kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (26) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikâyetin reddi ile soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.